

WAARSCHUWING: ZEER VEEL TEKEN IN ZOMER 2000

“laat je niet lymen”

Frans Hagedoorn

Voor iedereen die in bos, hei of duinen wandelt is het noodzaak uiterst alert te zijn op teken.

Een aantal keren is in deze Nieuwsbrief ingegaan op de ziekte van Lyme, die het gevolg kan zijn van een tekenbeet. Een eenvoudige tekenbeet kan ontwaarden in geweldige moeheid, gewrichtspijn, zenuwpijn, onwillekeurige spierstuipen, verlammingen, vergeetachtigheid, hoofdpijn, oogklachten, enz.

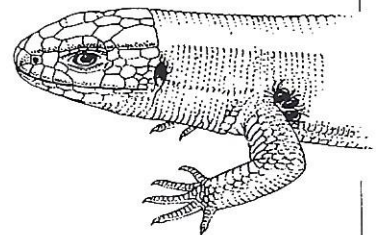
De diagnose van de ziekte van Lyme is moeilijk vast te stellen. Laboratoriumonderzoek heeft een beperkte voorspellende waarde, sommige testen zijn onbetrouwbaar of voor tweërlei uitleg vatbaar en zodoende worden in het begin soms foute diagnoses gesteld en verkeerde behandelingen

toegepast. De werkelijke boosdoener, de *Borrelia*-bacterie, woekert voort en uiteindelijk kan een blijvende arbeidsongeschiktheid het gevolg zijn. Juist nu moeten veldlopers extra attent zijn, het is door de zeer zachte winter een uitstekend tekenjaar. Ga bedekt het veld in, als je even wilt zitten, doe dat dan op open plekken zoals banken, putdeksels of paden. Ook thuis kan het onheil toeslaan. Ons is een geval bekend dat een teek kennelijk is “meegelift” tussen sok en schoen. Pas de volgende ochtend na het aantrekken van dezelfde sok sloeg het dier toe. Dus kijk na een veldbezoek lijf, leden en kleren goed na, ook bij thuiskomst. Doe de volgende dag schone sokken aan. Ga na het eerste verdachte symptoom (rode ring, vlek, vermoeidheid) naar de huisarts. In het begin volstaat een eenvoudige pillenkuur. In latere stadia is de klok nauwelijks of niet terug te draaien.

LYME IN DE (HERPETOLOGISCHE) LITERATUUR

In Noord-Amerika zijn niet alleen herpetologen, maar ook parasitologen zeer geïnteresseerd in hagedissen. De Westelijke Haagleguan (*Sceloporus occidentalis*), een vrij algemene hagedis in westelijk Noord-Amerika, heeft de eigenschap de Lyme-bacterie te doden! Wanneer deze hagedis, via de teek *Ixodes pacificus*, wordt geïnfecteerd met de Lyme-bacterie, *Borrelia burgdorferi*, is hij in staat de bacterie onschadelijk te maken. Als zo'n teek in een volgend levensstadium bij een mens bloed gaat zuigen, kan hij geen Lyme-ziekte meer overdragen. Alleen teken die zich op andere gastheren voeden, vooral knaagdieren, kunnen *B. burgdorferi* overdragen naar de mens. Dus wanneer subadulte teken de hagedissen als primaire gastheer gebruiken, zou het voorkomen van de Lyme-ziekte in westelijk Noord-Amerika kunnen worden teruggedrongen. Vandaar dat er momenteel druk onderzoek naar wordt verricht. Wat dit betekent voor de Nederlandse situatie is niet

duidelijk. Want hoewel het dezelfde bacterie betreft, gaat het om een andere soort teek en een andere hagedis dan hier in Nederland. Desalniettemin levert het voor de parasitologen voldoende interessant studiemateriaal op om in de (verre) toekomst wellicht een vaccin tegen Lyme te kunnen ontwikkelen. We houden u op de hoogte.

Schall, J.J., H.R. Prendeville & K.A. Hanley, 2000. Prevalence of the tick, *Ixodes pacificus*, on the Western Fence Lizards, *Sceloporus occidentalis*: Trends by gender, size, season, site and mite infestation. *Journal of Herpetology*, Vol. 34, No. 1, pp.163-168.

MEDEDELING

In overleg met het publicatiebureau van RAVON is overeen gekomen dat alle waarnemers van het Meetnet Reptielen en het Meetnet Amfibieën, die (nog) geen lid zijn van het RAVON, evengoed in aanmerking komen voor de ledenkorting van RAVON op bepaalde producten. Het gaat dan om het boekje ‘Waarnemen en

herkennen van amfibieën en reptielen in het veld’, en om de bandjes en CD's met amfibieën-geluiden. Deze, en meer, spullen zijn te bestellen via het RAVON publicatiebureau (postbus 1413, 6501 BK Nijmegen). Of via de Website van RAVON: <http://www.RAVON.nl>.